

Eksamen M4STI1 2020F

Løsningsforslag af Allan Leck Jensen

Opgave 1 - Den tidlige udvikling af coronavirus i Italien

Oplysninger i opgaven:

```
clear; close all; clc; format compact;  
  
n = 3300                                % Antal indbyggere i Vo'  
  
n = 3300
```

```
n_C1 = 89                               % Antal positive Covid-19 tests d. 6. marts  
  
n_C1 = 89
```

```
n_C2 = 6                                 % Antal positive Covid-19 tests d. 20. marts  
  
n_C2 = 6
```

```
n_C3 = 0                                 % Antal positive Covid-19 tests d. 3. april  
  
n_C3 = 0
```

a. Sandsynligheden for at være testet positiv på datoerne 6. marts, 20. marts og 3. april

Sandsynlighederne beregnes som antal personer, der er testet positive på datoen, delt med antal testede (dvs. antal indbyggere)

```
P_C1 = n_C1 / n                         % P(C1)  
  
P_C1 = 0.0270
```

```
P_C2 = n_C2 / n                         % P(C2)  
  
P_C2 = 0.0018
```

```
P_C3 = n_C3 / n                         % P(C3)  
  
P_C3 = 0
```

b. Positive både 6. marts og 20. marts

Alle 6, der blev testet positiv den 20/3 var også positive den 6/3, så der er 6 personer i fælleshændelsen mellem C2 og C1. For at få sandsynligheden for fælleshændelsen deler vi med antal testede, n. For at få sandsynligheden for den betingede sandsynlighed af C2 givet C1 deler vi med antal i C1, n_C1:

$$n_{C2_faelles_C1} = 6$$

$$n_{C2_faelles_C1} = 6$$

$$P_{C2_faelles_C1} = n_{C2_faelles_C1} / n \quad \% P(C2 \cap C1)$$

$$P_{C2_faelles_C1} = 0.0018$$

$$P_{C2_givet_C1} = n_{C2_faelles_C1} / n_{C1} \quad \% P(C2|C1)$$

$$P_{C2_givet_C1} = 0.0674$$

c. Betingede sandsynligheder for at udvise symptomer

Nye oplysninger i teksten:

$$n_{pos_uden_symp} = 63 \quad \% \text{ Der er 63 testet positiv, men uden symptomer}$$

$$n_{pos_uden_symp} = 63$$

$$n_{neg_med_symp} = 125 \quad \% \text{ Der er 125 testet negativ, men med symptomer}$$

$$n_{neg_med_symp} = 125$$

Vi skal finde antal personer med symptomer blandt dem, der blev testet positiv d. 6. marts. Ud af 89 positive havde 69 ingen symptomer. De resterende $89 - 63 = 26$ havde, så $n_{pos_med_symp} = 26$:

$$n_{pos_med_symp} = n_{C1} - n_{pos_uden_symp} \quad \% \text{ Antal positive med symptomer}$$

$$n_{pos_med_symp} = 26$$

$$P_{S1_givet_C1} = n_{pos_med_symp} / n_{C1} \quad \% P(S1 | C1)$$

$$P_{S1_givet_C1} = 0.2921$$

$$P_{S1c_givet_C1} = 1 - P_{S1_givet_C1} \quad \% P(S1c | C1)$$

$$P_{S1c_givet_C1} = 0.7079$$

$$P_{S1_givet_C1c} = n_{neg_med_symp} / (n - n_{C1}) \quad \% P(S1 | C1c)$$

$$P_{S1_givet_C1c} = 0.0389$$

d. Den totale sandsynlighed for at udvise symptomer

Dem med symptomer er dels dem der tester positiv og har symptomer og dels dem, der tester negativ, men alligevel har symptomer. Jeg bruger 'loven om den totale sandsynlighed':

$$P(S1) = P(S1|C1) * P(C1) + P(S1|C1c) * P(C1c)$$

```
P_S1 = P_S1_givet_C1 * P_C1 + P_S1_givet_C1c * (1 - P_C1) % P(S1)
```

```
P_S1 = 0.0458
```

e. Sandsynligheden for at blive testet positiv blandt personer med symptomer

Vi skal bruge Bayes' formel:

$$P(C1|S1) = P(S1|C1)*P(C1)/P(S1)$$

```
P_C1_givet_S1 = P_S1_givet_C1 * P_C1 / P_S1 % P(C1 | S1)
```

```
P_C1_givet_S1 = 0.1722
```

Opgave 2 - Undersøgelse af inkubationstiden for Covid-19

Jeg starter med at rydde op:

```
clc; clear; close all; format compact;
```

Oplysninger i opgaven:

Den naturlige logaritme til inkubationstiden er normalfordelt med disse parametre:

```
mu = 1.6196 % Middelværdi
```

```
mu = 1.6196
```

```
sigma = 0.4187 % Standardafvigelse
```

```
sigma = 0.4187
```

a. Hvor stor en andel har inkubationstid på over 14 døgn?

```
inku_14 = 14
```

```
inku_14 = 14
```

Jeg tager den naturlige logaritme til inkubationstiden, for så følger den normalfordelingen:

```
log_inku_14 = log(inku_14)
```

```
log_inku_14 = 2.6391
```

```
andel_inku_under_14 = normcdf(log_inku_14, mu, sigma)
```

```
andel_inku_under_14 = 0.9926
```

```
andel_inku_over_14 = 1 - andel_inku_under_14
```

```
andel_inku_over_14 = 0.0074
```

Vi finder altså, at 0.7% har inkubationstid over 14 døgn.

b. Median for inkubationstiden

Først finder vi medianen på den normalfordelte skala, hvor vi har taget logaritmen til inkubationstiden. Medianen er den værdi, der deler arealet under kurven i to halvdele (for symmetriske fordelinger som normalfordelingen er medianen lig med middelværdien):

```
log_medi = norminv(0.5, mu, sigma)
```

```
log_medi = 1.6196
```

Dernæst transformerer vi om til inkubationstid ved at tage exp()

```
medi = exp(log_medi)
```

```
medi = 5.0511
```

Medianen er 5.0511 døgn, hvilket kan rundes op til 5.1 døgn.

c. Hvornår har 95% af smittede udvist symptomer?

Vi finder først den værdi på den normalfordelte, logaritmiske skala, der har et areal under kurven nedadtil på 0.95:

```
log_inku_95 = norminv(0.95, mu, sigma)
```

```
log_inku_95 = 2.3083
```

Dernæst omregnes den til inkubationstid ved at tage exp():

```
inku_95 = exp(log_inku_95)
```

```
inku_95 = 10.0573
```

Efter 10.0573 døgn har 95 pct af smittede udvist symptomer.

d. Empirisk interval

På den normalfordelte skala er det empiriske interval:

```
logEI_lav = mu - 3*sigma
```

```
logEI_lav = 0.3635
```

```
logEI_høj = mu + 3*sigma
```

```
logEI_høj = 2.8757
```

Nu konverterer jeg grænserne for det empiriske interval til inkubationstider ved at tage `exp()`:

```
EI_lav = exp(logEI_lav)
```

```
EI_lav = 1.4384
```

```
EI_høj = exp(logEI_høj)
```

```
EI_høj = 17.7378
```

Næsten alle patienter vil altså vise symptomer indenfor en periode af 1.4 til 17.7 døgn.

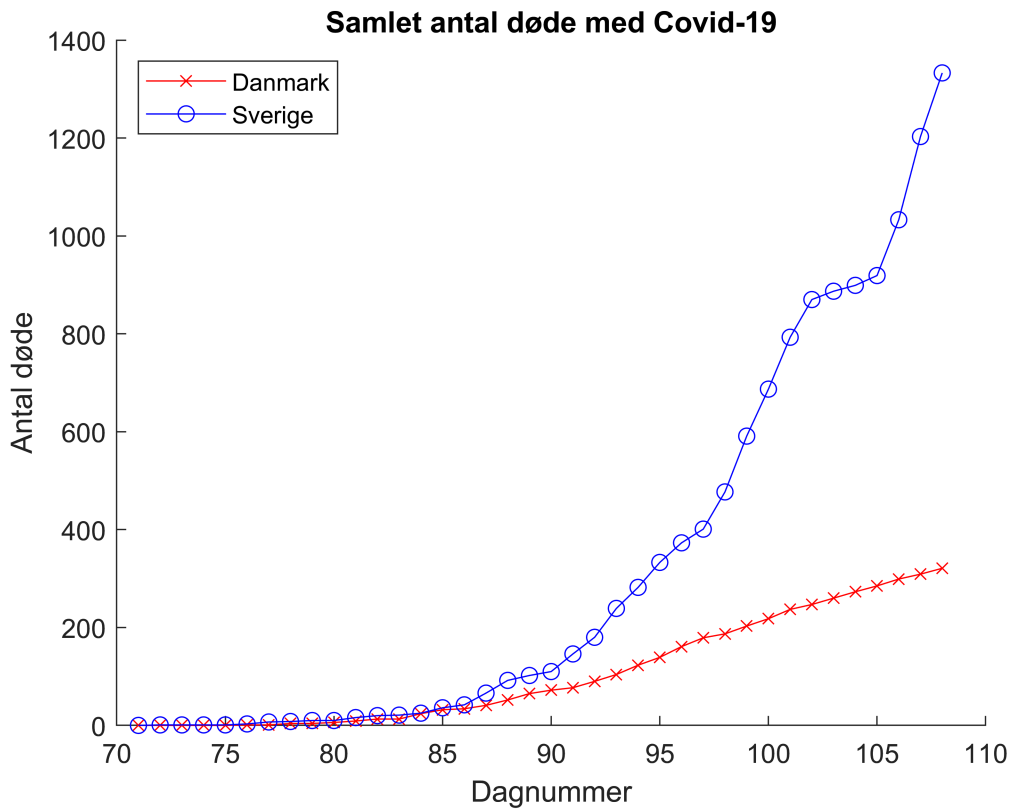
Opgave 3 - Udviklingen af dødstal i Danmark og Sverige

Jeg starter med at rydde op og indlæse data fra regnearket:

```
clc; clear; close all; format compact;  
D = xlsread('Data_M4STI1_2020F', 'A:D');  
dagnr = D(:,1);  
dk_total = D(:,2);  
se_total = D(:,3);  
% Regnearkets fjerde kolonne med dato skal vi ikke bruge, da vi har dagnummer
```

a. Samlet graf over udviklingen af døde i Danmark og Sverige

```
figure(1)  
hold on;  
plot(dagnr, dk_total, 'rx-')  
plot(dagnr, se_total, 'bo-')  
hold off;  
title('Samlet antal døde med Covid-19')  
xlabel('Dagnummer')  
ylabel('Antal døde')  
legend('Danmark', 'Sverige', 'Location', 'northwest')
```


b. Justering af data og graf med de justerede data

Data beregnes i forhold til landenes indbyggertal, og data for de første 10 dage fjernes.

```
pop_dk = 5.8 % Antal millioner indbyggere i Danmark
```

```
pop_dk = 5.8000
```

```
pop_se = 10.3 % Antal millioner indbyggere i Sverige
```

```
pop_se = 10.3000
```

```
dk_mio = D(:,2)./pop_dk; % Antal døde med Covid-19 pr million i DK
se_mio = D(:,3)./pop_se; % Antal døde med Covid-19 pr million i SE
```

```
startdag = 11 % Smid data for de første 10 dage væk
```

```
startdag = 11
```

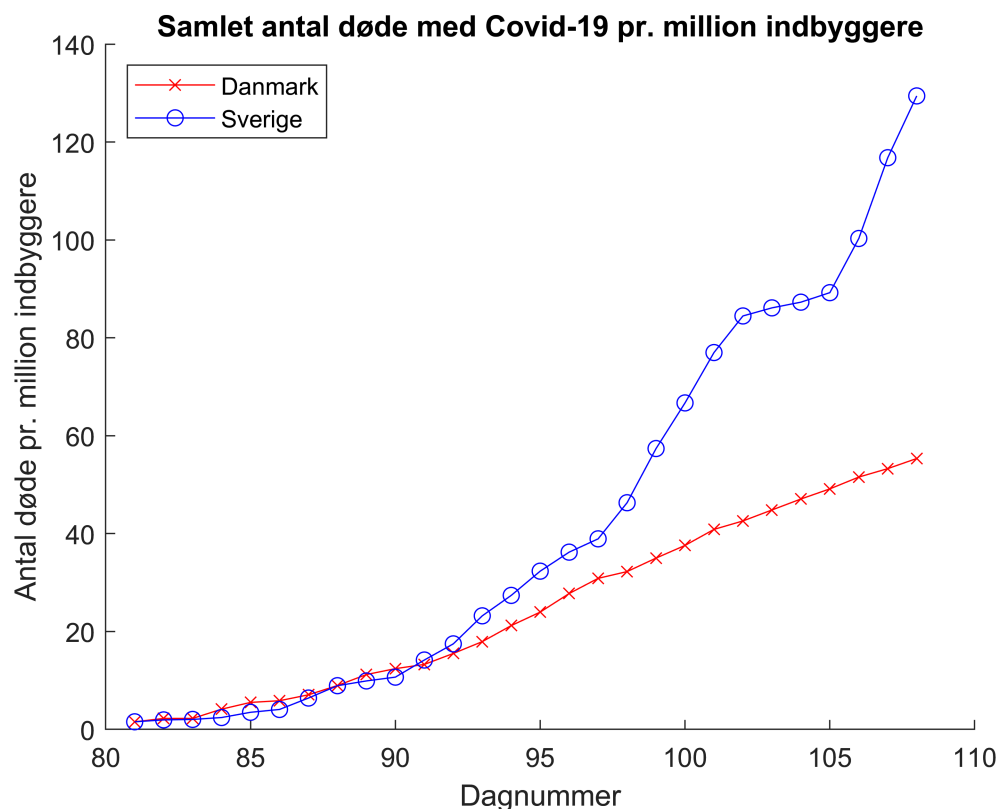
```
slutdag = size(dagnr,1)
```

```
slutdag = 38
```

```
dk_mio2 = dk_mio(startdag:slutdag);
se_mio2 = se_mio(startdag:slutdag);
dagnr2 = dagnr(startdag:slutdag);
```

Der laves en ny figur med de modificerede data:

```
figure(2)
hold on;
plot(dagnr2, dk_mio2, 'rx-')
plot(dagnr2, se_mio2, 'bo-')
hold off;
title('Samlet antal døde med Covid-19 pr. million indbyggere')
xlabel('Dagnummer')
ylabel('Antal døde pr. million indbyggere')
legend('Danmark', 'Sverige', 'Location', 'northwest')
```


c. Lineære modeller for DK og SE

Der laves lineære modeller med funktionen fitlm:

```
mdl_lin_dk = fitlm(dagnr2, dk_mio2)
```

```
mdl_lin_dk =  
Linear regression model:  
y ~ 1 + x1
```

Estimated Coefficients:

	Estimate	SE	tStat	pValue
(Intercept)	-180.35	5.4683	-32.981	9.582e-23
x1	2.1735	0.057656	37.698	3.1772e-24

Number of observations: 28, Error degrees of freedom: 26
 Root Mean Squared Error: 2.46
 R-squared: 0.982, Adjusted R-Squared: 0.981
 F-statistic vs. constant model: 1.42e+03, p-value = 3.18e-24

```
mdl_lin_se = fitlm(dagnr2, se_mio2)
```

```
mdl_lin_se =  
Linear regression model:  
y ~ 1 + x1
```

Estimated Coefficients:

	Estimate	SE	tStat	pValue
(Intercept)	-394.07	26.057	-15.123	2.1275e-14
x1	4.6168	0.27473	16.805	1.7548e-15

Number of observations: 28, Error degrees of freedom: 26
 Root Mean Squared Error: 11.7
 R-squared: 0.916, Adjusted R-Squared: 0.912
 F-statistic vs. constant model: 282, p-value = 1.75e-15

Modelligningerne opskrives:

$$C_lin_dk = -180.35 + 2.1735 \cdot t$$

$$C_lin_se = -394.07 + 4.6168 \cdot t$$

d. Er det gode modeller?

Begge lineære modeller er gode, ifølge statistikkerne for den lineære regression. Koefficienterne i begge modeller er signifikant forskellige fra nul med meget lave p-værdier (største p-værdi er 2.1e-14, altså meget tæt på 0). Den danske model beskriver variationen i data bedre end den svenske, da R-squared er 0.982, mod 0.916 i den svenske. Adjusted R-squared er tæt på R-squared for begge modeller med hhv. 0.981 og 0.912, så modellerne overfitter ikke. Grafen fra delspørgsmål b. viser dog, at begge kurver ikke forløber lineært. Især viser kurven for Sverige et stigende forløb, så måske er en polynomiel eller en eksponentiel model bedre.

e. Hvornår nås 1000 døde?

For en lineær funktion $y = b_0 + b_1 \cdot x$ kan vi isolere x :

$$x = (y - b_0) / b_1$$

Derfor gælder for den danske model:

$$t_lin_dk = (1000 + 180.35) / 2.1735$$

$$t_lin_dk = (1000 + 180.35) / 2.1735$$

$$t_lin_dk = 543.0642$$

... og for den svenske:

$$t_lin_se = (1000 + 394.07) / 4.6168$$


```
t_lin_se = (1000 + 394.07)/4.6168
```

```
t_lin_se = 301.9559
```

Danmark forventes at runde 1000 døde pr. million på dag nummer 543 (inden dag nummer 544), mens Sverige gør det allerede på dag nummer 301 (lige inden starten af dag 302).

f. Unormale punkter

Studentiserede residualer og hatdiagonal for den danske model:

```
rst_lin_dk = mdl_lin_dk.Residuals.Studentized;  
lev_lin_dk = mdl_lin_dk.Diagnostics.Leverage;
```

Studentiserede residualer og hatdiagonal for den svenske model:

```
rst_lin_se = mdl_lin_se.Residuals.Studentized;  
lev_lin_se = mdl_lin_se.Diagnostics.Leverage;
```

Grænseværdi for løftestangspunkt beregnes:

```
k = 1 % Antal regressorvariable i hver model
```

```
k = 1
```

```
n = size(dagnr2,1) % Antal observationer bag hver model
```

```
n = 28
```

```
lev_limit = 2*(k+1)/n % Grænseværdi lev_limit = 0.1429
```

```
lev_limit = 0.1429
```

Test for om der er **outliers** i den **danske model**.

Hvis den absolutte værdi af det studentiserede residual er over 3, så er det en outlier. Jeg bruger denne kode i stedet for at gå tallene igennem manuelt:

```
if any(abs(rst_lin_dk) > 3)  
    disp('Der er mindst en outlier i den danske model')  
else  
    disp('Der er ingen outliers i den danske model')  
end
```

```
Der er ingen outliers i den danske model
```

Test for om der er **outliers** i den **svenske model**.

```
if any(abs(rst_lin_se) > 3)
    disp('Der er mindst en outlier i den svenske model')
else
    disp('Der er ingen outliers i den svenske model')
end
```

Der er ingen outliers i den svenske model

Test for om der er **løftestangspunkter** i den **danske model**.

Hvis et punkts hatdiagonal er over grænseværdien lev_limit, er det et løftestangspunkt.

```
if any(lev_lin_dk > lev_limit)
    disp('Der er mindst et løftestangspunkt i den danske model')
else
    disp('Der er ingen løftestangspunkter i den danske model')
end
```

Der er ingen løftestangspunkter i den danske model

Test for om der er **løftestangspunkter** i den **svenske model**.

```
if any(lev_lin_se > lev_limit)
    disp('Der er mindst et løftestangspunkt i den svenske model')
else
    disp('Der er ingen løftestangspunkter i den svenske model')
end
```

Der er ingen løftestangspunkter i den svenske model

Der er ingen unormale punkter, hverken outliers eller løftestangspunkter, og derfor heller ingen inflydelsespunkter. Det gælder for begge modeller.

g. Eksponentiel model for Danmark og Sverige

Hvis modellen er eksponentiel, bliver den lineær ved at tage logaritmen på begge sider af lighedstegnet:

$$C = B \cdot \exp(A \cdot t) \Rightarrow \log(C) = \log(B) + A \cdot t$$

En lineær regression vil altså give koefficienterne $\log(B)$ og A , hvor $\log(B)$ er skæring med andenaksen og A er hældningskoefficienten.

```
log_dk = log(dk_mio2);
log_se = log(se_mio2);

mdl_exp_dk = fitlm(dagnr2, log_dk)
```

mdl_exp_dk =
Linear regression model:

$$y \sim 1 + x1$$

Estimated Coefficients:

	Estimate	SE	tStat	pValue
(Intercept)	-8.9644	0.67867	-13.209	4.8533e-13
x1	0.12465	0.0071556	17.421	7.4086e-16

Number of observations: 28, Error degrees of freedom: 26

Root Mean Squared Error: 0.306

R-squared: 0.921, Adjusted R-Squared: 0.918

F-statistic vs. constant model: 303, p-value = 7.41e-16

```
mdl_exp_se = fitlm(dagnr2, log_se)
```

mdl_exp_se =

Linear regression model:

$$y \sim 1 + x1$$

Estimated Coefficients:

	Estimate	SE	tStat	pValue
(Intercept)	-12.904	0.63134	-20.439	1.5291e-17
x1	0.16878	0.0066566	25.355	7.3044e-20

Number of observations: 28, Error degrees of freedom: 26

Root Mean Squared Error: 0.285

R-squared: 0.961, Adjusted R-Squared: 0.96

F-statistic vs. constant model: 643, p-value = 7.3e-20

Dansk eksponentiel model:

$$\log(C_{\text{exp_dk}}) = -8.9644 + 0.12465 \cdot t$$

$$C_{\text{exp_dk}} = \exp(-8.9644 + 0.12465 \cdot t)$$

$$C_{\text{exp_dk}} = \exp(-8.9644) \cdot \exp(0.12465 \cdot t) = (1.2788e-04) \cdot \exp(0.12465 \cdot t)$$

Svensk eksponentiel model:

$$C_{\text{exp_se}} = \exp(-12.904) \cdot \exp(0.16878 \cdot t) = (2.4881e-06) \cdot \exp(0.16878 \cdot t)$$

Ekstra - ikke en del af opgaven.

Jeg vil gerne plotte den lineære og den eksponentielle model mod data for de to lande:

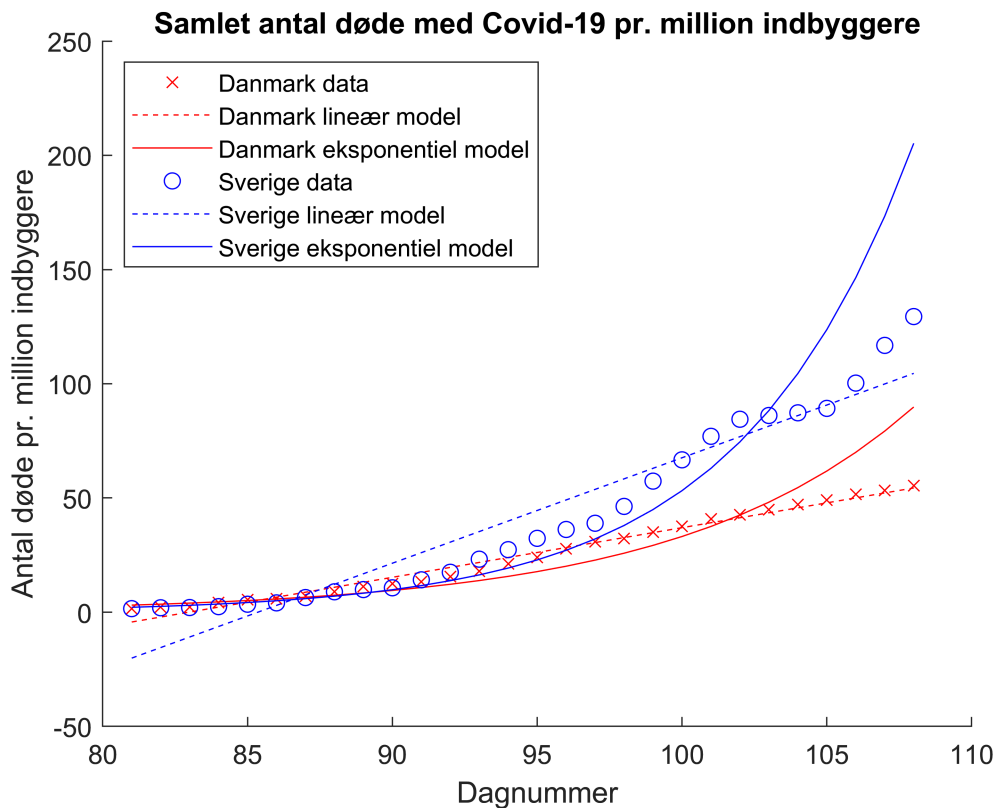
```
C_lin_dk = -180.35 + 2.1735*dagnr2;
C_lin_se = -394.07 + 4.6168*dagnr2;
C_exp_dk = 1.2788e-04*exp(0.12465*dagnr2);
C_exp_se = (2.4881e-06)*exp(0.16878*dagnr2);
```

```
figure(3)
hold on;
plot(dagnr2, dk_mio2, 'rx')
plot(dagnr2, C_lin_dk, 'r--')
```

```

plot(dagnr2, C_exp_dk, 'r-')
plot(dagnr2, se_mio2, 'bo')
plot(dagnr2, C_lin_se, 'b--')
plot(dagnr2, C_exp_se, 'b-')
hold off;
title('Samlet antal døde med Covid-19 pr. million indbyggere')
xlabel('Dagnummer')
ylabel('Antal døde pr. million indbyggere')
legend('Danmark data', 'Danmark lineær model', 'Danmark eksponentiel model', ...
      'Sverige data', 'Sverige lineær model', 'Sverige eksponentiel model', ...
      'Location', 'northwest')

```


h. Hvilken model er bedst for de to lande?

Ifølge statistikkerne for lineær regression er både den lineære og den eksponentielle model gode til at beskrive udviklingen af antal døde pr. million indbyggere for både Danmark og Sverige. I alle fire modeller er R-squared over 0.90, så en stor del af variationen i data beskrives af modellerne. Adjusted R-squared er i alle tilfælde en anelse mindre end R-squared, og alle koefficienter er signifikante med meget små p-værdier. Så alle fire modeller er gode.

Dog er det tydeligt fra figuren fra delspørgsmål b., at udviklingen ser mest lineær ud i Danmark og mest eksponentiel ud i Sverige.

Vi kan også se af R-squared, at det forholder sig sådan. For Danmark er R-squared = 0.98 for den lineære model mod 0.92 for den eksponentielle. For Sverige er det den eksponentielle model, der beskriver variationen i data lidt bedre end den lineære, da R-squared er 0.96 for den eksponentielle og 0.92 for den lineære.

Derfor vil jeg vælge den lineære model for Danmark og den eksponentielle model for Sverige. Det kunne være en teori, at forskellene i udvikling skyldes forskellene i bekæmpelsesstrategi, hvor den danske regering har indført mere restriktive tiltag for at reducere en for voldsom smittespredning.